אור דוד

מוקדש לע"נ הבה"ח **דוד** צברדלינג ז"ל בן שלמה זלמן ושושנה נעמי הי"ו.

מס' גיליון	יציאת שבת			כניסת שבת			פרשה
6	חיפה	בני ברק	ירושלים	חיפה	בני ברק	ירושלים	עקב
	20:16	20:15	20:12	19:09	19:16	18:59	

"דבר בעיתו מה טוב" – מאורעות התנ"ך בתאריך היומי, על פי ספרו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

כ״ח אב: א ניאמֶר יְהנָה אֶל מֹשֶׁה פְּסָל לְךְּ שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים כָּרְאשׁנִים וְכָתַבְתִּי עַל הַלֻּחֹת אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלֻּחֹת הָראשׁנִים אֲשֶׁר שְׁבַּרְתָּ: ב וָהְיֵה נָכוֹן לַבֹּקֶר וְעָלִיתָ בַבּּקֶר אֶל הַר סִינֵי וְנִצַּבְתָּ לִי שֶׁם עַל ראשׁ הָהָר: ג וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִּמָּךּ וְגַם אִישׁ אַל יֵרָא בְּכָל הָהָר גַּם הַצֹּאוֹ וְהַבָּקֶר אַל יִרְעוּ אֶל מוּל הָהָר הַהוּא: ד וַיִּפְּסֹל שְׁנֵי לֻחֹת אֲבָנִים לֹא יִרְעוּ עָל אל הר סיני כאשר צוה יהוה אתו ויקח בידו שני לחת אבנים):

(סדר עולם פרק ו) (סדר עולם פרק ו)

[א בָּעֵת הַהִוּא אָמֵר יְהוָה אֵלִי פְּסָל לְךְּ שְׁנֵי לוּחֹת אֲבָנִים כָּרְאשׁנִים וַעֲלֵה אֵלִי הָהָרָה וְעָשִׂיתָ לְּדְּ אֲרוֹן עֵץ: בּ וְאֶכְתּב עַל הַלֵּחֹת אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר הָיוּ עַל הַלָּחֹת הָרְאשׁנִים אֲשֶׁר שִׁבַּרְתָּ וְשַׂמְתָּם בָּאָרוֹן: ג וָאַעַשׁ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים וָאָפְּסֹל שְׁנֵי לֵחֹת אֲבָנִים כָּרְאשׁנִים (ואעל ההרה ושני הלחת בידי):

(כנ"ל)

מר"ן **בן איש חי** – פרשת עקב שנה ראשונה.

- **X.** על הנאת הריח צריך לברך וסמכו זה אקרא בפסוק "כל הנשמה תהלל יה" (תהילים קנו, ו), איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו זה הריח (ברכות מג:), דאע"פ שהגוף נמי נהנה ממנו עם כל זה הנאת הנשמה מן הריח היא יותר מרובה מהנאת הגוף כי הנאת הגוף מסתלקת תיכף ומיד כשיעבור הריח אבל הנאת הנפש מן הריח מתמדת ונשארת כוחה בה, ומטעם זה אין מברכין על הריח ברכה אחרונה מפני כי אצל הגוף הנאה מועטת היא שעוברת ממנו תיכף ודמי לאכילה שאין מברכין עליה ברכה אחרונה אחר העיכול שנתעכלה, ומטעם זה גם כן אין מברכין שהחיינו על הריח אע"פ שהוא בשמים אשר יתחדשו משנה לשנה, מפני שהנאת הריח אצל הגוף היא הנאה מועטת, ואע"פ שאצל הנפש היא הנאה מרובה לא שייך לברך שהחיינו בעבור הנאת הנפש כי הנפש נצחית ולא תמות ולא שייך לגבי דידה ברכה של שהחיינו וכנזכר בפוסקים ז"ל:
- **א.** קודם שיברך ברכת הגומל יאמר פסוק (תהילים קיא, א): "אודה ה' בכל לבב בסוד ישרים ועדה", ואח"כ יברך "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב", והשומעים אומרים האל שגמלך כל טוב הוא יגמלך כל טוב סלה, והוא אומר אחריהם אמן כן יהי רצון:
- **ב.** צריך לברך בפני עשרה ותרי מנייהו דתנו הלכתא, וטוב להזהר שיהיו י"ב עם המברך וגם בהדי תרי רבנן הנזכרים, ואם לא נזדמן לו תרי דתנו הלכתא אפילו הכי יברך ואין לבטל הברכה בעבור זה, ונהגו לברך אחר קריאת התורה בציבור שעל הרוב נמצא שם תרי דתנו הלכתא, ואם בירך בפחות מעשרה יש אומרים שלא יצא ידי חובתו ויש אומרים שיצא, וטוב לחזור ולברך בפני עשרה בלי שם ומלכות אלא יהרהר שם ומלכות בלבו, והמברך בלחש הוה לה כאלו בירך שלא בפני עשרה, וגם בזה צריך לחזור בלי שם ומלכות בפני עשרה בהרמת קול ורק יהרהר שם ומלכות בלבו:
- **ג.** העשרה יושבין דכתיב ובמושב זקנים יהללוהו, והמברך עומד משום דברכה זו היא במקום קרבן תודה והמקריב עומד ומקריב, ולכן אין מברכים ברכת הגומל בלילה אלא ביום, ובדיעבד אם בירך בלילה יצא ידי חובתו ועיין חתם סופר אורח חיים סימן נ"א:
 - **T.** קטן פחות מי"ג שנים כיון שהגיע לחנוך צריך לברך, ואע"ג דיש חולקים מכל מקום במקום דאיכא מנהג לברך בשם ומלכות יברך, ובמקום דליכא מנהג ידוע יברך בלי שם ומלכות מפני סברת החולקים:
- **ה.** הנשים חייבין בברכת הגומל ויברכו בעשרה כדי לברך בשם ומלכות, ואם קשה לה לברך בעשרה מחמת הבושה תברך בלא שם ומלכות, ואם אינה יודעת ילמדו אותה בעלה או אחר כי ברכה קצרה היא:
- **ו.** מי שחלה בעניו ונתרפא היה בדין לברך אך לא נהגו, ומכל מקום יברך בעשרה בלי שם ומלכות אלא יהרהר שם ומלכות בלבו, ועיין עקרי הד"ט אות כ"ד ושאר אחרונים, וטוב שיאמר קודם הברכה שלשה פסוקים אלו "**ויברך דוד את ה' לעיני כל הקהל, לך ה' הגדולה וכו' והעושר והכבוד וכו**" ואח"כ יברך ברכת הגומל בלי שם ומלכות, ועיין פתחי תשובה יורה דעה סימן שכ"ח סעיף קטן א' מה שכתב בשם הרב פרי תבואה מה שקבל מרבותיו יעויין שם:
- **1.** על מיחושין כגון מיחוש הראש וכיוצא שאינו חולי הכולל כל גוף אינו מברך, ולא נקרא חולה כדי לברך אלא אם כן נפל למטה שלשה ימים שלמים מעת לעת:
- **ח.** מי שיש לו קדחת הבאה לעתים ידועים ומזיע ועומד אחר הזיעה על רגליו כבריא, וחוזר חלילה הרי זה לא יברך בזיעה שבין קדחת לקדחת אלא ימתין עד שינצל לגמרי שחום ההוא לא יבא ויגרשנו וילך, וצריך להמתין עד שיעברו עליו שלשה עונות כזכר בחסד לאלפים ואחרונים:

שוב כדרך הגמרא, שהציגה דרשה של רבי אלעזר בשם ר' חנינא, ממשיכה הגמרא להביא מאמר נוסף של רבי אלעזר בשם ר' חנינא והפעם על קללתו של הדיוט: אמר רבי אלעזר אמר ר' חנינא אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך כלומר לא לזלזל בקללתו של אדם פשוט שהרי אבימלך קלל את שרה (בראשית כ, טז) "וּלְשְׁרָה אָמֵר הָנֵּה נְתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיף הָנֵּנִי" לְּהְ כָּסוּת עֵינִים לְכֹל אָשֶׁר אִשָּׁר וְנְעָרָחִ" כלומר, אבימלך קילל את שרה שיהיו לה צאצאים עיוורים ונתקיים בזרעה (בראשית כז, א) "וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָּ וְתִּכְהֶין עֵינִיו מֵרְאֹת וַיִּקְרָא אֶת עֵשֶׁו בְּנוֹ הַנָּדֹל וִיּאֹמֶר אֵלִיו בְּנִי וַיּאֹמֶר אֵלִיו הְנֵּנִי"; הסיפור שהגמרא מביאה כאן הוא על שרה ואברהם שהלכו והתיישבו בגרר, ואברהם אמר שהיא למעשה אחותו ולא אשתו מכיוון שחשש שמא "אין יראת ה במקום הזה", ובגלל ששרה הייתה יפת מראה פחד שיהרגו אותו כדי לקחת את שרה אשתו, בעקבות זה, אבימלך, שלא ידע ששרה הינה אשתו של אברהם, לקח את שרה. בלילה מנע המלאך ממנו לנגוע לשרה (רש"י) ונאמר לאבימלך שהיא אשת איש ואם לא יחזיר את שרה אזי יתקיים בוא "מות תמות אתה וכל אשר לך", על כן בבוקר החזיר את שרה לאברהם. בהמשך הכתוב, אומר אבימלך לשרה "הנה הוא לך כסות עיניים" ובמסכת בבא קמא (צג, א) מובא הפירוש לפסוק זה, שאבימלך אמר לשרה: "הואיל וכיסית ממני, ולא גילית לי שהוא (אברהם) אישך, וגרמת אלי הצער הזה, יהי רצון שיהא לך בני כסויי עינים" כלומר עיוורים. ויש מהמפרשים שמסבירים פסוק זה בדרך של צניעות כלומר, אבימלך נתן לה כסף שהוא יהיה כסות עיניים על כל המביטים ביופייה של שרה ויכסו עיניהם מלהביט (רש"י ורמב"ן על הפסוק) . בכל אופן נתקיימה הקללה של אבימלך כפי שציין הכתוב על יצחק ולכן אין לזלזל בקללותיהם של הדיוטות.

אילן החיים – פירוש הסולם על הזוהר הקדוש, פרשת עקב דף רע"ב ע"א (כ"ד – כ"ז).

כד) אדהכי הא בוציגא וכו': בתוך כך, הנה המאור הקדוש, בא אליו, לרעיא מהימנא, ואמר: רעיא מהימנא, יום אחד הלכתי אני והחברים למלון אחד, והיה שם ילד אחד, קם וערך לנו, הוא מעצמו, מנורה ושלחן, כאלו היה בן עשרים שנה, ולא היה אלא כבן חמש שנה. וערך השלחן מכל מיני מאכל ומשתה. ואמר, הרי העמידו חכמים, שבעל הבית בוצע, וארח מברך. אבל, צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם, עד שאקח מכם רשות. אמרו לו, אמור בני, מלאך ה'.

כה) אמר לן אתון וכו': אמר לנו, אתם רוצים לחם מעדנים בלי מלחמה, או לחם במלחמה. כי כך העמידו חכמי המשנה, שעת אכילה הוא שעת מלחמה. ואם רצונכם שתהיה מלחמה עליה, לא יאכל אף אחר, אלא מי שינצח המלחמה, הוא יאכל ויבצע לכולם. אמרו לו החברים, אתה קטן, בני, ועוד לא

תדע, איך שרים גבורים עורכים מלחמה, בחרב, ובנענוע החרב, ברומח, בקשת, בחצי הקשת, בקלע, באבני הקלע.

כו) א״ל אל יתהלל וגו׳: אמר לגו, אל יתהלל חוגר כמפתח. כי ודאי בקריאת שמע העמידו, כל הקורא קריאת שמע על מטתו כאלו אוחז הרב פיפיות. שכתוב, רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, ונענוע ההרב, צריך לנענע אותה לששה קצוות, שהם חג״ת נה״י, כמו שהעמידו, כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ ועל ד׳ רוחות העולם, שהם ששה קצוות. וו׳ זו דהויה שהוא ז״א, הוא גוף החרב. י׳ דהויה היא ראש החרב. ה׳ ה׳ שבהויה, הן שני פיות של החרב. נרתק של החרב, הוא השם אדני, דהיינו המלכות.

כז) רומהא רמ״ה בק״ש וכו׳: רומה, היינו רמ״ח מלות שבקריאת שמע, ועם ששה מלות שביחוד שמע ישראל, הרי הם רומה. דהיינו רמ״ח עם ו׳: מגן, עם החרב, היינו ג׳

"אביעה חידות מני קדם" - חידון לפרשת "בלשאצר" (דניאל פרקים ה-ז), חיבורו של הבח"ה דוד צברדלינג ז"ל.

א. כמה יין המלך שתה כנגד שריו שלהם משתה עשה

ד. לאלו אלהים שבוזו

בכשאצר והשרים שאיתו היו

ב. בזי בָּוכַרְ אַזזרי אָוִיכ^{ּר} בִּורדַרְ

ה. המלך הרשע האוזרון לְנֵוה את שַׁלְטָנֵה יְהַעִדוֹן

> על מה היד כתבה על הקיר לקבל גֶבְרַשִּׁהָא

י. בוה הִשְּׁהְכַוּוֹת בְּרְ

פערוווע נפנאמי אבל אַזגר אָבל אָזא אָשל זולא נעלב בי בּבּלבעי בּבּלבעי שְבָּבָבעי מּגער זולא נעלבער בּנְי מָאָ פתרונות לחידות, שאלות, הערות והארות ניתן לשלוח לדוא"ל:

or.david.way@gmail.com הפותרים נכונה יפורסמו בשבוע הבא

בנוסף לרוזז אלקים ששב*ועתי ע*ַלַרְ

שבת שלום